

TELEGRAPHUL ROMAN.

No 10. ANUL VII.

Sibiș 5. Martie. 1859.

Телеграфът есе одатъ не септемвръ: Жоа. — Презмерационе се фаче дн Сивиш ла еспедитра фои; не афаръ ла Ч. Р. поде, къ вані гата, при скрисори франкате, адресате кьтре еспедитръ. Презцил презмерацие пентръ Сивиш есте не ан 4. ф. м. к.; сар не о жметате де ан 2. ф. — Пентръ челелате пьрди але Трансилваніе!

ши пентръ провинциеле дн Монархъ не зн ан 5. ф. сар не о жметате де ан 2. ф. 30 кр. Пентръ принч. ши дері стріне не ан 9 ф. не 1/2 ан 4 ф. 30 кр. м. к. — Інсерате се пьтескь пентръ днмїеа бръ къ 4. кр. шірва къ літере мїч. пентръ а доза бръ къ 3 кр. ши пентръ а треіа ренедіре къ 2 кр. м. к.

Monarhia Австриакъ.

Сивиш 25 Февр.

(Зрмаре) „Артиколъ 46 дн Конвездіе, не лъпгъ тълте ате принципъри, адеврѣт рестърпторѣ де рѣле, кьпрінде тьмьпгътѣдїреа стьреї дерапілор. Кондїціеле даръ а стьреї соціале де акъм а дерапілор пострїї, сьнт кондемпнате солетнел де пьтерїле челе тарї але Езропей, де оаре че еле аѣ пьсѣ де принципїш, дн позл постръ ашъзъмьт полїтїк, днмьпгътѣдїреа не кѣ лецїте а соартеї дерапілор. Ачеї каре казъ а се фолосї де тїмпял де фадъ, пентръ а прегътї зн вїторїш д'їнтрън трекът іревокабіл кондемпнат, се пот пзмі, дн селскл чел маї реѣ ал кьзъмьтлї, консерваторї, стьтърорї не лок. Дн гьра ачестора, де възъ самъ, ворбеле де комъніст ши де соціалїст, пз аратъ пре неамїчїї фамїліеї ши аї пропрїетѣдї, чї пре амїчїї днмьпгътѣдїреї соартеї дерапілор. Дн контра, ачеї каре казъ а се фолосї де черкърїле фькьте дн алте дерї, дн тїмпял трекът, спре а аштерне днмьпгътѣдїрї санкціонате де іспїта знлї вїторїш ферїчїт пентръ дерапі, сьнт прогресїстї, мергъторї днпїнте. Днпїнте! Днпїнте есте принципїл економїстїлор дн соціетъдїле модерне. Дар, кьм вом мерде днпїнте? — Днмьпгътїнд соарта дерапілор.“

„Днмьпгътѣдїреа дїсїїндѣреї воерескьлї, пз поате фї сокотїгъ де комъністъ ши соціалїстъ, фїїндѣ къ ачаста с'аѣ фькьтѣ дн тоатъ Езропа, фьръ де а се фї рестърнатѣ пічї фамїліеа, пічї пропрїетатеа. Дн Франца, дн вестїга ачеа поапте дн 4 Августѣ 1789, чїне аѣ фостѣ ачеї днпїгїш, карї аѣ декретатѣ дїсїїндареа воерескьлї? Депзтації повеледї. Боерїї Францеї атнчї аѣ депзсѣ, де възъ воїз лорѣ, не атарїлї Патріеї жертва де възлї прїносѣ а монополїлї, а прївїлецїлорѣ ши а воерескьлї, фьръ ка прїп ачестаста сь фї стрїкатѣ фамїліеа ши пропрїетатеа. Упанїмъ аѣ фостѣ ши ла пої дн еарна трекът, еспїшареа дорїндеї Дїванлї Ад-хок де а се дїсїїнда прївїлецїрїле де клакъ, де а се дьрѣта воерескьлї.“

Днмьпгътѣдїреа де а се да дерапілор пьтъмьтърї де хранъ, пз есте о ідеа комъністъ. Претзгїндене с'аѣ фькьт ачестаста де капїтеле днкоропате а ле стьтърїлор ши де повїлішеа фелїкїтелор дерї, дьпре принципїлї економїче челе маї сьпътоасе, фьръ ка сь фїе стрїкатъ зндева фамїліеа сь пропрїетатеа, ши фьръ ка сь се фї датъ кьїва дрептл де а о пзмі комъністъ сь соціалїстъ. Дн днмьпгътѣдїеа Австріеї, пьтъмьтл че с'аѣ лзат де ла боерї де с'аѣ датъ ла дерапі, с'аѣ лзат къ токмеалъ ши къ платъ. Де ла 1849 ши пьлъ астъзї, вїстерїеа днмьпгътѣаскь аѣ пьтїт релзат ши дн фїе-каре ан банїї хотьрїшї пентръ пьтъмьтл датъ дерапілор, фьръ ка прїп ач аста сь се фїе клїпїт кьзъмї де пьдїнѣ фамїліеа сь пропрїетатеа. Новїлішеа дн Угарїеа, прїп днмьпгътѣ локьрїлор де хранъ ла дерапі, п'аѣ атїне днтръ пімїка базеле фундаментале але соціетъдїеї.

„Ачест сїстем де днмьпгътѣдїре а соартеї дерапілор, прїе еманчїпациеа ши днпропрїетъдїреа лор, есте ши ідеа каре преокъзъ, дн клїнеала де фадъ, депероскьл сьлет ал Днмьпгътѣлї Рьсіеї А-

лександъ II, фьръ ка пентръ ачееа М. Са сь фїе комъніст сь соціалїст.“

„Дн Валахїеа, кьнд с'аѣ адзнат ла 1848 депзтації трїмїшї ла Бькзрештї, атът дн партеа дерапілор, кьт ши дн партеа воерїлор, ка сь казте де днмьпгътѣдїреа соартеї дерапілор, с'аѣ хотьрїт еманчїпациеа ши днпропрїетъдїреа дерапілор къ дїспьгьбіре. Принципїлїрїле че с'аѣ прїмїт дн знанїтїтате дн партеа атъндзрор пьрцїлор інтересате, сьнт зрѣтѣоареле:

1. Пропрїетатеа пьтъмьтлї есте сьпътл. 2. Пропрїетатеа шенчїеї отъмїлї есте сьпътл. 3. Дїсїїндареа воерескьлї есте пьмаї декът тревзїпчоасъ.

4. Днпропрїетъдїреа дерапілор къ дїспьгьбіре, есте зн казъ де фолосїндъ пьблїкъ.“

„Ачесте принципїлї сьнт дїаметралmente опьсе комъністкьлї ши соціалїсткьлї. Де ачееа ам ши протестат, дн фада комїсарїкьлї Днмьпгътѣлї Порцї, дн контра днмьпгътѣреї де комъніст, днтрїнд, къ пічї фамїліеа, пічї пропрїетатеа пз се дїсїїндареа прїп еманчїпациеа ши днпропрїетъдїреа дерапілор къ дїспьгьбіре.

„Дїсїїндареа воерескьлї, черъгъ де депзтації дерапілор трїмїшї дн Дїванлї Ад-хок ал Молдовеї, аѣ фост о дорїндъ рогїтѣ ши де дндрїтїкїдїї репрезентанцїї аї пропрїетарїлор де пьтъмьтл.

„Кьм се ва дїсїїнда воерескьл, дндатъ легьтърїле дїнтре пропрїетарї ши сьтелї сьнт дїсїегате. Пропрїетарїї сканъ де дндаторїреа де а да пьтъмьтърї де хранъ дерапілор, ши ачестїеа, де ачееа де а да тьнкъ петокмїтъ пропрїетарїлор. Пропрїетърл девїне стьпнл авсълзт не пьтъмьтл сьѣ, ши дерапії стьпнл авсълзтї не тьнка лор. Дн адевръ, релациїле днтрѣ пропрїетарїл де пьтъмьтл ши днтрѣ пропрїетарл де тьнкъ, аѣ фост днтемеате дн ашезетъмьтл де астъзї дн вїгоре (не каре тревзе сь'л пьзїм къ тоатъ стрїктеда пьлъ ла протългареа лецеї позе.) не о рескьтпъраре речїпрокъ. Пропрїетарїї рескьтпъръ тьнка дерапілор, дьндъле пьтъмьтл де хранъ, ши вїчеверса, дерапії рескьтпъръ пьтъмьтл пропрїетарїлор, дьндъле тьнка. Рьскьтпърареа сь платъ фолосїндеї знлї лькьр, есте о консекьндъ а принципїлї токмелеї, не каре се разїмъ трансакціїле економїче дн тоате соціетъдїле дн лъме. Прїп зрмаре, черереа депзтацілор сьтелї де а се дїсїїнда воерескьл прїп рескьтпъраре ллї, пз есте о софїстл комъністл. Комъністїї ка ши соціалїстїї, консїдереазъ пьтъмьтл ка о богъдїе патъратъ. Ачест соїѣ де богъдїї, пічї се кьтъръ, пічї се рьскьтпъръ; кьчї, пімене п'аѣ кьтъратѣ докъ лътїна ши кьлзъра соареллї, аерл атмосферел ши ава шьреї. Аша даръ, прозвереа депзтацілор сьтелї пз есте пічї комъністл, пічї соціалїстл, фїїнд къ еа, рескьтпъранд пропрїетатеа де пьтъмьтл ка о богъдїе економїкъ, аѣ черъгъ сь рьскьтпъретъ тьнка, къ каре се пьтеште фолосїнда ачестеї пропрїетъдїї. Софїста комъністл есте даръ о воръ сеакъ. Къ днмьпгътѣ рьскьтпърътърї пз се поте фаче пічї зн сїлоїстм дьпъ челе шенте категорїї але софїстїлор. Ачестїа ши кьшїгъ вїада маї тьндънд днделенчїлїнеа ши дьнд шїпчїлїеї о халїл де адевръ,

дъпъ кьм фак шарлатанїї. Прозвереа дерапілор пз дїнтеште де а дншъла не пімене ши къ атъта маї пьдїнѣ, не чеї маї дїштештї ши маї лъмїнації декътѣ дьлшїї.

„Черереа депзтацілор сьтелї, пз пьрчедо дн дрептл патъреї, чї дн дрептл носїтїв; еа се пото редъче ла о кестїе де дрепт. Есте пропрїетатеа ла пої зн дрепт авсълзт сь кондїціонат? Іатъ днтревареа де ла а кьреї рьсепзсѣ атърпъ тоатъ хотьрїреа.

„Де есте пропрїетатеа пьтъмьтлї ла пої знлї дрептл авсълзтл, атнчїеа, посесвїторїї дерїенї потѣ сь зезе ши сь авзезе, дьпре кьм ле ва пьлче, къ тоатъ лїбертатеа ши неатърпареа; потѣ сь деїе сь сь пз деїе пьтъмьтърї де хранъ дерапілорѣ; потѣ сь ле възл сь сь пз ле възл.

„Іаръ, дакъ пропрїетатеа терїторїалл есте ла пої зн дрептл кондїціонатл. адекъ: дакъ пропрїетарїї, ор кьтѣ де стьпнлї арѣ фї, сьнтл даторї а да локьїторїлорѣ пьтъмьтърї де хранъ, ши ачестїа а ле пьлї прїп дежмърї, кьчї ши зїле де лькьр, апої десїїндареа ачесторѣ дндаторїрї речїпроче, десїїндареа воерескьлї арѣ атїнде дрептлїлї консїтзтївїлї алл пропрїетъдїеї. Дн кондїціоналл л'арѣ прїфаче дн авсълзтл. Дн ачестл модїфикаціе, фолоскьл пропрїетарїлор с'арѣ а кьтї дн паръва дерапілорѣ, дерапії арѣ перде дрептлї ла тьнкъ, дрептл стьвекїлї каре асїгьреазъ сьвєсїтїнда лорѣ, днбелшъгареа дерїї ши лїнїштеа пьблїкъ: дерапії с'арѣ прїфаче дн оглоатъ де пролетарї, днмьпгътѣ дн локъ дн локъ къ шьтїрїле ши пшмерїчїндѣ ка піште стьпнлї дн деара лорѣ. (Ва зрм.)

Сивиш 4 Март. Дн мїжлокъ днкьркътърїлор челор тьлте, не кьнд жьрпалеле възїзмаѣ не днтрекъте штїрїле де рьсвоїѣ еатъ къ „Монїторл“ се івеште къ зн артїкъл деспре сїтзациїнеа де фадъ, каре адъче дн зїмїре не тоатъ лъмеа; къ зн артїкъл, че вреа а фаче не оаменї а креде къ тоате челе пьвлїкате дн прївїнда прегътїрїлор де рьсвоїѣ дн Франца, ар фї пьмаї піче пьскочїрї, пьмаї о імаціпациїне а пьблїчїнїлор, пьмаї о ілєсїїне а жьрпалелор. Тречет даръ ачї ши пої кьпрїнскл ачестлї артїкълл, ши четїторїї пострїї вор ведеа къ кьт де пьдїн се чере ка лъмеа днтреагъ сь вїе дн гьндзрї, ва знеорї сьшї днкїмьбе кїар кьдетърїле ши ідеїле ачелса. не каре еале кредеа маї пїнте а фї де адеврѣте, ши не каре ле прїдїка фьръ леак де дндоїалл. Къ тоате ачестеа пз врем а зїче ка кьнд доаръ артїкълл ачестл ар фї стьрформат днтръ адевр сїтзациїнеа де пьпъ акъма, кьчї ел аѣ кьшзнат че е дрепт дн моментл чел дн тьлї о зїмїре, дн сь авїа врео кьтєва моменте, ши оаменї дншї венїръ еаръ ла сїне, еї рьмасеръ еаршї пре лъпгъ ідеїле ши сїнїсїїлїе лор де маї пїнте, венїръ дн поѣ тот знде аѣ фост ши маї днпїнте; пентръ къ днгрїжїрїле че аѣ днтрат дн інїмїле оаменїлор сьнт къ тьлт маї таре днрѣдъчїаге, декът ка сь ле поатъ скоате пьмаї ашеа зшор чїнева астъзї, еле се вор десрѣдъчїна пьмаї атнчї, — кьнд кїар фаштеле вор доведї о алт сїтзациїне ши пьлъ атнчї пз. Іатъ ачї кьпрїнскл ачестлї артїкъл днсепнат:

